

Пудичева Г.О.,

аспірант

Одеський національний економічний університет

ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК НОВИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ЕНЕРГЕТИЧНИМ ГОСПОДАРСТВОМ ПІДПРИЄМСТВА

В народному господарстві України основними споживачами енергії є підприємства різних галузей. Енергетичні ресурси є незамінними, а їх брак або відсутність може бути загрозою для здійснення господарської діяльності. Тому на кожному підприємстві необхідна організація безперебійного енергопостачання. Цю задачу повинно виконувати енергетичне господарство підприємства. Склад та структура енергетичного господарства залежать від розмірів самого підприємства, специфіки його діяльності, а також зв'язків підприємства з зовнішніми енергосистемами. Однак, енергетики, що очолюють енергетичне господарство підприємства, мають переважно вузьку технічну спеціалізацію, що не дозволяє їм розглядати функціонування енергетичного господарства як елемент підвищення ефективності діяльності підприємства в цілому. Вони акцентують увагу здебільшого на забезпеченні безперебійної роботи обладнання, шляхом організації правильної його експлуатації та своєчасних ремонтів.

У зв'язку з цим виникає необхідність створення ефективних методів та реалізації нових дієвих механізмів управління енергетичним господарством підприємства, що дозволило б сформулювати умови для раціонального застосування енергетичних ресурсів в інтересах сталого розвитку. Для забезпечення підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів необхідне запровадження систем енергоменеджменту в управління енергетичним господарством підприємства, що досить успішно застосовується у світовій практиці.

Енергоменеджмент розглядається західними дослідниками як процес, метою якого є розробка плану найбільш рентабельного споживання енергії та забезпечення оптимального управління енерговикористання [1]. Крім того, він представляє собою комплексний підхід до вирішення загальних енергетичних проблем організації, таких як мінімізація енергетичних витрат, досягнення надійного енергетичного постачання, зниження споживання енергоресурсів, оцінки найбільшої ефективності та застосування енергетичного досвіду в повсякденній роботі [2].

Вітчизняні дослідники також не оминули увагою проблеми ефективного управління енергетичним господарством підприємства. Але концепція енергоменеджменту все ще залишається досить новою, тому у вітчизняній літературі немає єдиної думки щодо реалізації цього інструменту у господарській практиці. Так, вітчизняні науковці Дзядикевич Ю.В., Гевко Р.Б., Розум Р.І. та Буряк М.В. розглядають енергетичний менеджмент як багаторівневу систему, що охоплює управління енерговиробництвом та енергоспоживанням. Однак вони зазначають, що організація служби

енергоменеджменту є основною задачею державного та регіонального управління, а не окремого підприємства [3, с. 152].

Такий підхід є недостатньо обґрунтованим, оскільки основною ланкою багаторівневої структури енергоменеджменту повинен стати саме рівень підприємства. Для підприємств енергоменеджмент може стати новим інноваційним шляхом вирішення питання щодо удосконалення існуючого виробництва та управління енергетичним господарством, що опирається на світовий досвід у сфері енергозбереження. Серед першочергових заходів з організації енергоменеджменту на підприємстві можна виділити:

- організацію спеціалізованої служби енергоменеджменту;
- вивчення та впровадження в діяльність світового досвіду у сфері енергозбереження;
- проведення енергетичного аудиту (обстежень) підприємства;
- розробку енергетичної стратегії підприємства;
- розробку та реалізацію конкретних заходів з енергозбереження.

На закордонних підприємствах впровадження систем енергоменеджменту дає 5 – 15 % економії енергетичних ресурсів підприємств різного профілю [4, с. 5]. Крім того, енергоменеджмент не може бути одноразовим заходом, він вимагає постійної реалізації заходів з енергозбереження, моніторингу досягнутих результатів та здійснення ефективного управління діяльності підприємства у сфері підвищення енергоефективності.

Потрібно зазначити, що не будь-яке підприємство вимагає створення цілої спеціалізованої служби енергоменеджменту, оскільки її утримання може потребувати значних витрат, що в умовах малих обсягів підприємства недоцільно. В цьому випадку необхідно зіставляти витрати на утримання персоналу з очікуваним ефектом від впровадження енергозберігаючих заходів. Але за будь-яких умов підприємству необхідно залучати до управління енергетичним господарством осіб відповідної кваліфікації, що зможуть виконувати завдання енергоменеджменту.

Література

1. Морт Т. Энергоменеджмент как процесс [Электронный ресурс] / Томас Морт // ЭСКО. – 2003 – № 7. – Режим доступа к журн.: http://esco-ecosys.narod.ru/2003_7/art79.htm
2. Максимизируйте ваши энергетические доллары. Стратегический поход к энергоменеджменту. Пособие компании Stratoil Energy, Inc // ЭСКО. – 2002. – № 8. – Режим доступа к журн.: http://esco-ecosys.narod.ru/2002_8/art25.htm
3. Дзядикевич Ю.В. Управление процессами эффективного энергозбереження / Ю.В. Дзядикевич, Р.Б. Гевко, Р.І. Розум, М.В. Буряк // Інноваційна економіка. – 2010. - № 17. – С. 151 – 154.
4. Випанасенко С.І. Системи енергоменеджменту вугільних шахт: [монографія] / С.І. Випанасенко. – Д.: Національний гірничий університет, 2008. – 106 с.